

Tweede jaar

Het tweede jaar na de installatie in 2005, was voor de Deelnemersraad een jaar van verdere verdieping in de pensioenmaterie. De personele bezetting onderging geen mutaties. Om de continuïteit te bewaren, werd een rooster van aftreden opgesteld. Eén lid, aftredend eind 2007, werd herbenoemd voor een nieuwe zittingsperiode van vier jaar. In de maanden februari, maart, mei, september, oktober en november vergaderden de acht leden in Utrecht. De taakverdeling binnen het dagelijks bestuur bleef onveranderd.

Personele bezetting

■ vacature 'slaper'

De vacature die in 2006 ontstond door het vertrek van een 'slaper', kon in 2007 niet worden vervuld. Veel moeite werd gedaan om een kandidaat-lid te zoeken. Dat zou iemand moeten zijn met een opgebouwd pensioen binnen het Pensioenfonds Predikanten, die vervolgens door een nieuwe werkkring elders, naar een ander pensioenfonds is overgegaan. Wie echter niet meer werkzaam is als predikant, neemt gewoonlijk zijn pensioen mee naar zijn nieuwe pensioenfonds. Wie als 'slaper' bij het Pensioenfonds Predikanten blijft, heeft meestal niet de interesse of de tijd (of vindt zijn pensioenopbouw te gering), om zich actief met de Deelnemersraad bezig te houden. Een in 2007 benoemde kandidaat, trok zich terug vanwege de omvangrijke taak die het lidmaatschap met zich meebrengt.

■ arbeidsgeschiedte

De Deelnemersraad huldigt de opvatting dat naast een 'slaper' ook een arbeidsgeschiedte binnen de Deelnemersraad vertegenwoordigd moet zijn. De uitkering van een arbeidsgeschiedte valt onder het Pensioenfonds Predikanten. Hoewel arbeidsgeschiedten geringer in aantal zijn dan slapers, is hun positie anders en zijn hun belangen meestal groter. In tegenstelling tot de slaper continueert de arbeidsgeschiedte zijn pensioenopbouw. De Deelnemersraad kiest daarom voor én een slaper én een arbeidsgeschiedte. Daartoe moet het Reglement Deelnemersraad worden aangepast.

Scholing

In februari was Peter J.C. Borgdorff, bestuurslid en directeur Vereniging van Bedrijfstakpensioenfonds, aanwezig bij de Deelnemersraad om uitleg te geven over het begrip 'Pension Fund Governance'. De Nederlandsche Bank heeft bepaald dat in 2008 Pension Fund Governance ('Goed Pensioenfonds Bestuur') geïmplementeerd moet zijn in het beleid van pensioenfonds. Het heeft betrekking op zorgvuldig bestuur, intern toezicht, verantwoording, deskundigheid, openheid en communicatie. Tijdens dezelfde scholingsbijeenkomst gaf Dries A. Nagtegaal, lid van het Bestuur, informatie over het werk van de BAC, de Beleggings Advies Commissie.

In maart verzorgde Mr. Jeroen Los van Towers Perrin HR Services (actuaris Pensioenfonds Predikanten) scholing over de Nieuwe Pensioenwet, terwijl Mr. Pauline M. Siegman, eveneens van Towers Perrin, in oktober een presentatie gaf over 'De ruimte van de Deelnemersraad.'

Werkzaamheden

In 2007 werd verder gewerkt aan de verzelfstandiging van het Pensioenfonds Predikanten. De nieuwe Pensioenwet, die op 1 januari 2007 van kracht werd, vereist dat het Pensioenfonds Predikanten en de Deelnemersraad los van de kerkelijke organisatie opereren. De wereld van pensioenen is voortdurend in beweging. Dat vraagt veel van de bestuurders van deze fondsen. Ze moeten voortdurend bijscholen en tijd investeren om transparant te blijven in hun functioneren als bestuurder. Het Bestuur van het Pensioenfonds stuurde dan ook een groot aantal (beleids)stukken naar de Deelnemersraad. In veel gevallen bracht deze advies uit aan het Bestuur.

De Deelnemersraad constateert dat het Bestuur in een periode van gewinning verkeert ten aanzien van het bestaan van de Deelnemersraad. Waar adviesaanvragen (te) laat binnenkwamen, hebben de leden hun ongenoegen daarover kenbaar gemaakt bij het bestuur en de directeur van het Pensioenfonds. Overigens spreken de leden hun waardering uit voor de bereidheid van de directeur om tijdens vergaderingen van de Deelnemersraad aanwezig te zijn om toelichting te geven of vragen te beantwoorden. Deze besprekingen verlopen in een uiterst prettige en opbouwende sfeer.

De definitieve tekst van het Reglement Deelnemersraad kwam tot stand, evenals de concepttekst van het Reglement Verantwoordingsorgaan (uitleg hieronder). De Deelnemersraad boog zich onder meer over het Jaarverslag Pensioenfonds Predikanten over 2006 en over het Rapport Meetellen, dat handelt over de positie van arbeidsgeschiedte geworden predikanten.

Verantwoordingsorgaan

Om volgens de nieuwe Pensioenwet te voldoen aan het afleggen van verantwoording, een vereiste van Pension Fund Governance, stelt het Bestuur een Verantwoordingsorgaan in. Het Bestuur heeft gekozen voor een orgaan waarvan de personele bezetting voor een gedeelte samenvalt met die van de Deelnemersraad, aangevuld met een vertegenwoordiging van de kerk, aangewezen door de Kleine Synode. Door deze constructie kan de deskundigheid en expertise van enkele leden van de Deelnemersraad ook binnen het Verantwoordingsorgaan benut worden. Waar de Deelnemersraad vooral een adviesorgaan is met minder verstrekkende bevoegdheden, is het Verantwoordingsorgaan vooral bedoeld om het Bestuur te controleren en zo nodig ter verantwoording te roepen.

Met enige terughoudendheid vanwege de verder toenemende werkdruk, hebben zich vier leden aangemeld voor het Verantwoordingsorgaan. Uit de actieve deelnemers zijn dat Van Ginkel en Van Harten, uit de gepensioneerden Dronkert en Vreugdenhil. Bij de start van het Verantwoordingsorgaan, volgt scholing over het functioneren van dit orgaan. Afsproken is dat na een jaar een evaluatie gehouden wordt over het reilen en zeilen van dit controlerende orgaan.

Overleg met Bond van Nederlandse Predikanten

In november sprak de Deelnemersraad met Dr. Bos (directeur en bestuurslid Ds. Van Driel (portefeuillehouder 'emeriti') over

onder meer het nabestaandenpensioen, de hoge franchise en het Rapport Meetellen. De Raad heeft zijn bezorgdheid geuit over de negatieve aspecten van dit rapport. Mensen die fysiek arbeidsongeschikt zijn, moeten niet worden benadeeld door de gesignaleerde misstanden.

Daarnaast drong de Deelnemersraad erop aan de statuten van de BNP zodanig te wijzigen dat de Bond kan worden aangemerkt als Vereniging van pensioengerechtigde predikanten. Dit is eveneens een vereiste van de nieuwe Pensioenwet. Ook zou de Bond moeten openstaan voor nabestaanden. Beide voorstellen dienen de belangenbehartiging van deze betrokkenen.

Drie hoofdonderwerpen in 2007

■ Franchise

Sinds het aantreden van de Deelnemersraad heeft het hoge franchisebedrag in de pensioenopbouw vragen opgeroepen. Waar het Jaarverslag Pensioenfonds Predikanten 2006 (pagina 52) de franchise in de verklarende woordenlijst toelichtte als 'Het gedeelte van het traktement dat niet voor pensioen- en premieberekening wordt meegenomen. De franchise kan worden gezien als het traktementsgedeelte waarover de sociale voorzieningen reeds in pensioen voorzien, bijvoorbeeld via de AOW en de Anw', bleek hier al gauw sprake van een onheldere materie. Bij een AOW-uitkering (in 2007) voor een gehuwde van (afgerond) € 670 bruto per maand, wat neerkomt op een bruto bedrag van circa € 8.040 per jaar, was het franchisebedrag dat het Pensioenfonds Predikanten in 2007 berekende, namelijk € 18.610, wel erg hoog. Voor de predikant betekent dit dat hij over een bedrag van circa € 10.000 geen pensioen opbouwt. Daarmee ontvangt hij bij lange na geen 70% van het laatst verdiende inkomen aan pensioen. En dus heeft iedere deelnemer aan het Pensioenfonds Predikanten per definitie een pensioengat. Veel deelnemers bereiken niet veel meer dan een opbouwpercentage van 50%.

Bij gebrek aan meer informatie meende de Deelnemersraad dat in het gehanteerde hoge franchisebedrag de AOW van zowel de predikant als zijn partner was opgenomen ('dubbele AOW-inbouw'). De directeur van de Bond van Nederlandse Predikanten bevestigde de Deelnemersraad aanvankelijk in deze visie. In de loop van 2007 bleek de franchisekwestie echter erg diffuus. Het vastgestelde bedrag komt voort uit onduidelijke afspraken bij de fusie van de drie kerken in 2005 tot Protestantse Kerk in Nederland. Directeur Eenshuistra bevestigde dat de franchise bij de fusie kunstmatig is vastgesteld en dus los staat van het reële AOW-bedrag. De franchise is daarmee tot een instrument geworden om de pensioenuitkering in te perken.

De Deelnemersraad is ongelukkig met deze gang van zaken. De leden hebben de directeur erop gewezen dat op diverse plaatsen, zoals in de Pensioenbrochure ('Alles over uw pensioen'), een misleidende indruk wordt gewekt. Zij hebben erop aangedrongen de tekst van de Pensioenbrochure en van andere communicatie-uitingen zo aan te passen dat de indruk dat de AOW in de franchise voorziet, niet langer wordt gemaakt. De directeur heeft erkend dat de pensioenbrochure een verkeerde suggestie wekt. Hij gaat hierover duidelijker communiceren naar de deelnemers toe. Wel is het hem opgevallen dat er op vermelding van de (hoge) franchise op de jaarlijkse pensioenopgave weinig reacties komen.

■ Nabestaandenpensioen

In 2007 heeft de ingestelde Commissie Pensioenen een onderzoek ingesteld naar de hoogte van het nabestaandenpensioen. De Deelnemersraad drong hier eerder op aan na de zorgwekkende verhalen die de Raad bereikten. Op de gezamenlijke overlegvergadering in september meldde de genoemde commissie dat een nabestaande/weduwe inderdaad een tekort aan inkomsten heeft, dat 'kan oplopen tot duizenden euro's per jaar'. Uit een vergelijking met andere pensioenfonds als PGGM en ABP bleek dat het Pensioenfonds Predikanten een relatief laag nabestaandenpensioen kent. Een notitie over de bevindingen werd toegezegd.

In december kwam de directeur met verdere informatie. Hij sprak het voornemen uit om het partnerpensioen te wijzigen door reparatie van het zogenaamde Anw-hiaat (Algemene Nabestaanden Wet). Het definitieve besluit hierover volgt in 2008, wanneer de definitieve resultaten bekend zijn van de ALM-studie met betrekking tot de premie. Ter toelichting: de ALM (Asset Liability Management) analyseert, in het kader van de Nieuwe Pensioenwet en het bijbehorend Financieel Toetsingskader, de langere termijn verplichtingen van het Pensioenfonds.

■ Beleggingen

Door de tv-uitzending van Zembla voorjaar 2007 over de beleggingen van pensioengelden in wapenbedrijven die clusterbommen en landmijnen produceren, ging het gesprek in Nederland ineens over de beleggingsportefeuilles van pensioenfonds. Tevoren had de Deelnemersraad al herhaaldelijk aangedrongen op meer openheid over de beleggingen van het fonds. In de februarivergadering sprak Dries A. Nagtegaal van de BAC uit om gevolg te willen geven aan de notitie Duurzaam Beleggen, geformuleerd in 2006. 'Duurzaam' is: maatschappelijk verantwoord, met oog voor de sociale kant.

Bij het screenen van de portefeuilles, al ingezet voor de Zembla-informatie naar buiten kwam, bleek volgens directeur Eenshuistra 'dat slechts een klein deel niet door de beugel kan'. In 2007 werd 'een flink deel' van de gelden al duurzaam belegd, maar bij de opbouw van een duurzame portefeuille loopt het Pensioenfonds tegen grenzen aan. Als voorbeeld geldt dat wie gokken uitsluit, niet meer in staatsobligaties kan beleggen, aangezien de Nederlandse Staat eigenaar is van de Staatsloterij en van casino's. Overigens reageerden na de spraakmakende tv-uitzending slechts enkele deelnemers aan het Pensioenfonds.

Op dit moment heeft de Deelnemersraad nog geen inzicht in de lijst van uitsluitingen van ondernemingen, die niet voldoen aan de standaard van verantwoord ondernemerschap.

Meer transparantie over pensioen

De Deelnemersraad opteert voor meer transparantie ten behoeve van het gesprek met de deelnemers over hun pensioenregeling. De leden verwachten dat de nieuwe interactieve website van het Pensioenfonds Predikanten de deelnemers een realistischer beeld van hun pensioenopbouw zal geven. Het is wenselijk dat iedere deelnemer over alle informatie beschikt om te kunnen afwegen of aanvullende maatregelen nodig zijn als bijvoorbeeld een vrijwillige, individuele verzekering (naast pensioen, en AOW de zogenaamde derde pijler van de oude-

dagsvoorziening). Op de website van de Belastingdienst kan ieder zijn jaarruimte berekenen. Bij deze overwegingen is van belang dat in 2015 de AOW-toeslag komt te vervallen voor wie een partner heeft onder de 65 jaar.

Amersfoort, 6 juni 2008

Marian Vreugdenhil, secretaris Deelnemersraad

Groeiend pensioenbewustzijn

De Deelnemersraad constateerde een hoopgevende ontwikkeling. Het pensioenbewustzijn neemt langzaam maar zeker toe. Het Verbond van Verzekeraars bracht dit opvallende bericht naar buiten naar aanleiding van het jaarverslag van de stichting Pensioen kijker.nl. Deze stichting meldde dat het aantal mensen dat geen idee heeft hoe zijn oudedagsvoorziening ervoor staat, weliswaar nog altijd groot is, maar wel steeds kleiner wordt. Het percentage is gedaald van 63 procent in 2006 tot 52 procent in 2007.

Bereikbaarheid Deelnemersraad

Wie belangstelling heeft voor het Reglement van de Deelnemersraad of wil reageren op dit jaarverslag, kan de secretaris bereiken op het volgende e-mailadres: **deelnemersraad@pkn.nl**

Samenstelling Deelnemersraad in 2007

De heer ds. J. Brezet

De heer ds. A.J.G. Dronkert

De heer ds. J.C. Fockens

Mevrouw ds. G.J. van Ginkel

De heer ds. F.J. van Harten, vicevoorzitter

De heer dr. C.H. Koetsier, voorzitter

Vacature

Mevrouw ds. W.T.V. Verhoeven

Mevrouw M. Vreugdenhil-Fransen, secretaris

namens

de gepensioneerde predikanten

de gepensioneerde predikanten

de dienstdoende predikanten

de dienstdoende predikanten

de dienstdoende predikanten

de gepensioneerde predikanten

de 'slapers'

de dienstdoende predikanten

de predikantsweduwen

